

Kotieläinten geenivarannon arvo kuluttajille ja kansalaisille

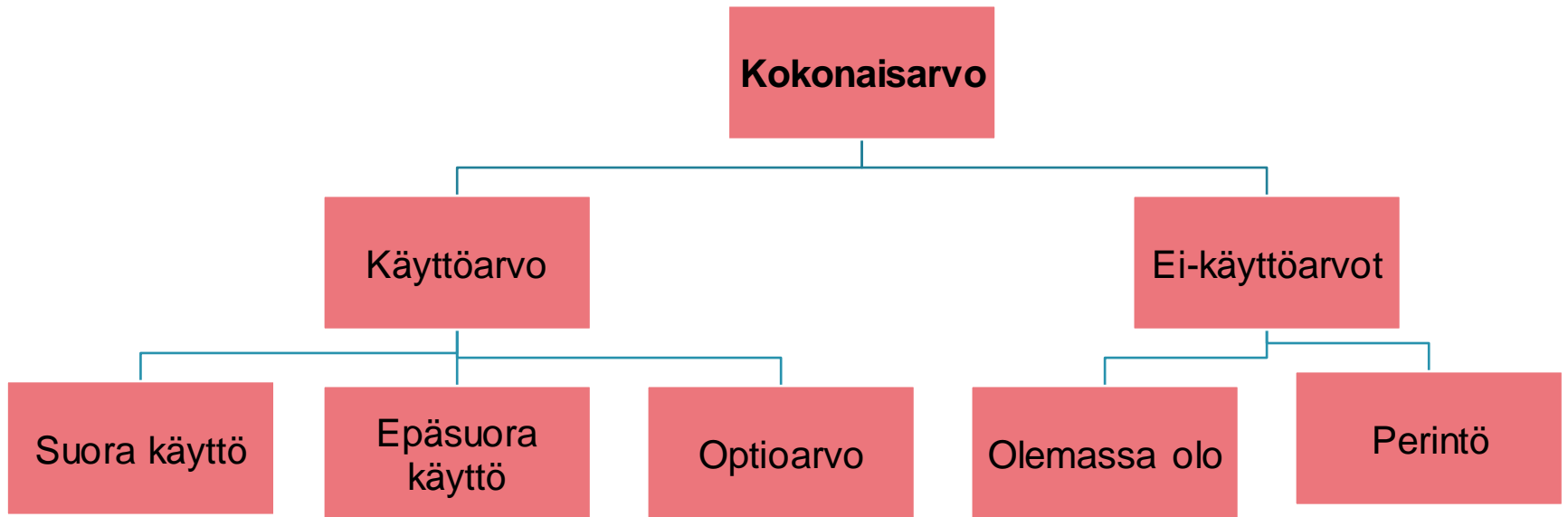
Eija Pouta
Annika Tienhaara
Heini Ahtiainen
25.5. 2012

Taustaa

- Tieto geenivarojen arvosta maataloudessa voi auttaa säilyttämisen kohdentamisessa
- Geenivaroja ei vaihdeta suoraan markkinoilla tai hinta ei kuvaa niiden kokonaisarvoa
  - tarvitaan tietoa arvostuksista
- Tavoite:
  - Kuluttajan arvostukset eläingenivaroja kohtaan
  - Kansalaisen näkökulma (eläin)geenivarojen suojeluun

Geenivarojen säilyttämisen hyödyt

Arvot kuluttajien ja kansalaisten näkökulmasta

- Kuluttajat
  - Ilmentävät arvostuksia ostopäätöksissä
  - Egoistiset arvot
  - Käyttöarvot
  - Motiivit: maku, terveys, ...
- Kansalaiset
  - Arvostukset ilmenevät suhtautumisena politiikkaan
  - Altruistiset arvot
  - Olemassa-oloarvot
  - Motiivit: halu säilyttää, perintö tuleville sukupolville

Aiemmat tutkimukset

- 22 tutkimusta geenivarojen rahamääräisestä arvosta
- Tutkimusten mukaan erityisesti eläingenivarojen suojelua arvostetaan
- Erityisesti puutteita tiedossa
  - geenivarojen arvosta Euroopassa ja Yhdysvalloissa
  - käyttö- ja ei-käyttöarvojen suhteellisen suuruudesta
  - kuluttajien arvostuksista

Tutkimukset (n = 22)		
	Määrä	%
Geenivara		
Kasvi	9	40.9
Eläin	13	59.1
Arvottamisen kohde^a		
Ominaisuus	14	53.8
Rotu/lajike	5	19.2
Suojeluohjelma	7	26.9
Maantieteellinen laajuus		
Paikallinen	5	22.7
Alueellinen	12	54.5
Kansallinen	4	18.2
Kansainvälinen	1	4.5
Maanosa		
Afrikka	10	45.5
Aasia	5	22.7
Euroopa	2	9.1
Etelä-Amerikka	4	18.2
Useat maaosat	1	4.5

Kuluttajien kiinnostus
maatuaistuotteita kohtaan

Kuluttajien kiinnostus maatiaistuotteita kohtaan

- Ominaisuudet vaikuttavat tuotteen kysyntään
- Mutta maatiaistuotteita on tarjolla erittäin rajoitetusti eli kuluttajien toteutunutta ostokäyttäytymistä ei voida tutkia
  - Käytettävä kyselytutkimusta
- Ensimmäinen aiheesta tehty tutkimus Suomessa

Tavoitteet

- Tavoitteena oli saada käsitys
  - kuluttajien suhteutumisesta maatiaistuotteisiin
  - erityisesti: suomalaisen alkuperäiskarjan lihan ostohalukkuudesta

Kyselyaineisto

- www-kysely
- internet-paneeli
- Noin 1840 vastaajaa
- Toteutettiin kesä-elokuussa 2011

Maatalouden alkuperätuotteiden tuttuus

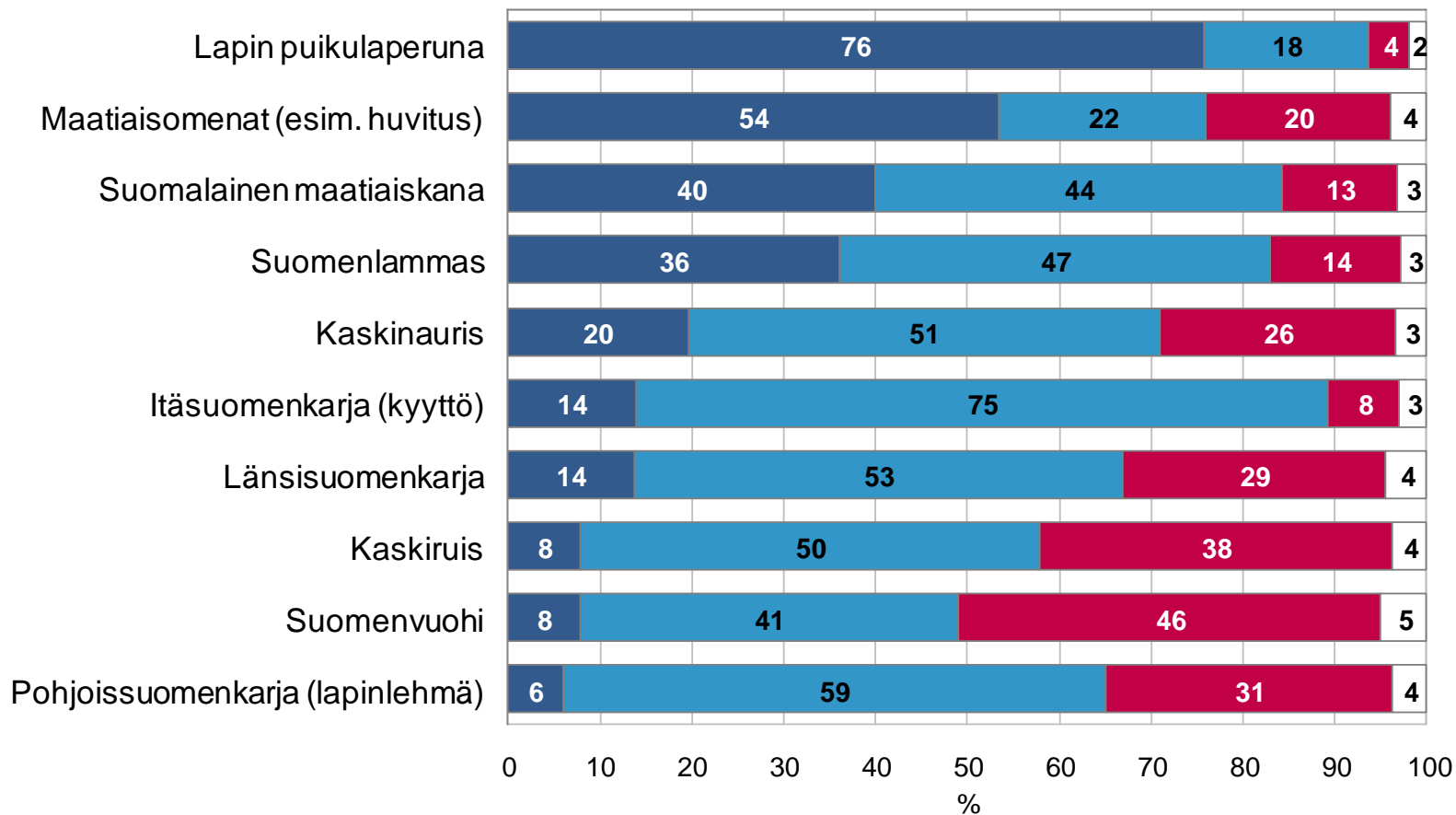
Kaikki vastaajat, n=1839

■ Olen kokeillut siitä peräisin olevia tuotteita

■ Olen kuullut siitä esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta...

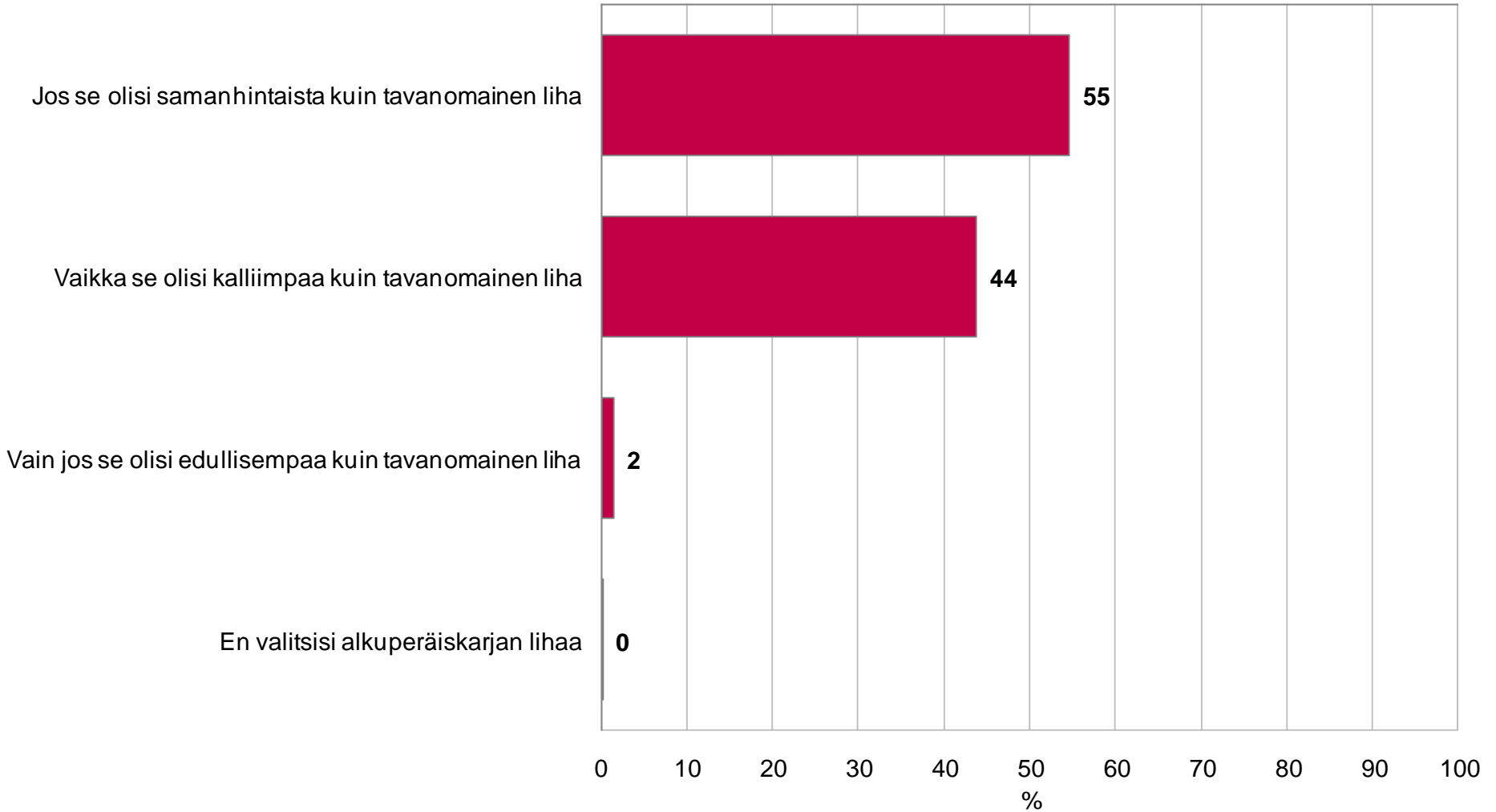
■ En ole kuullut siitä aiemmin

□ EOS

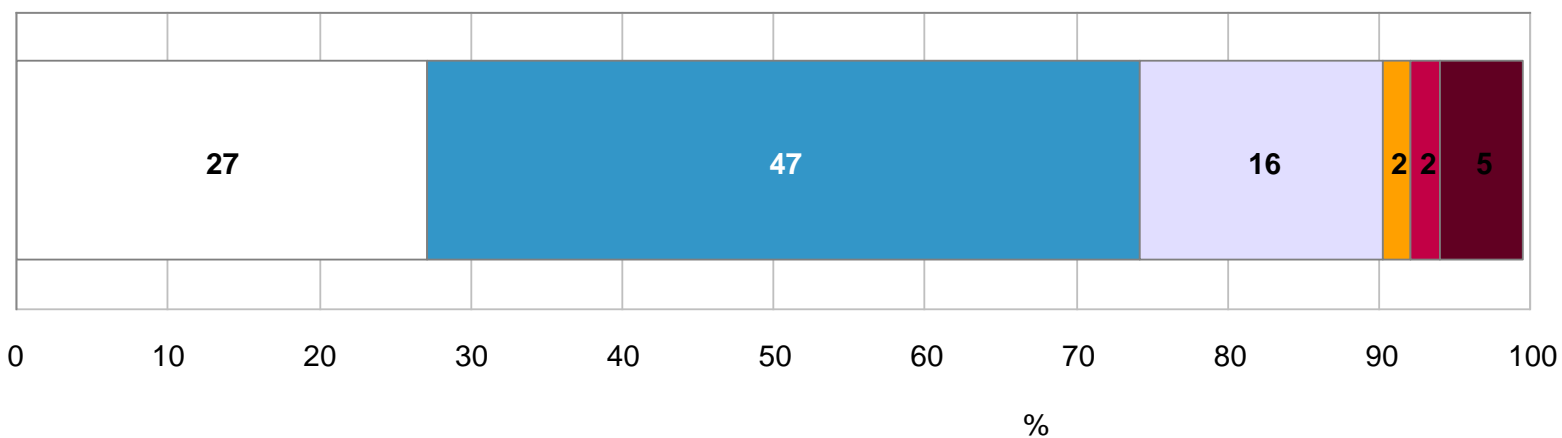
Valitsisi kaupassa alkuperäiskarjan lihaa..

Kaikki vastaajat, n=1413

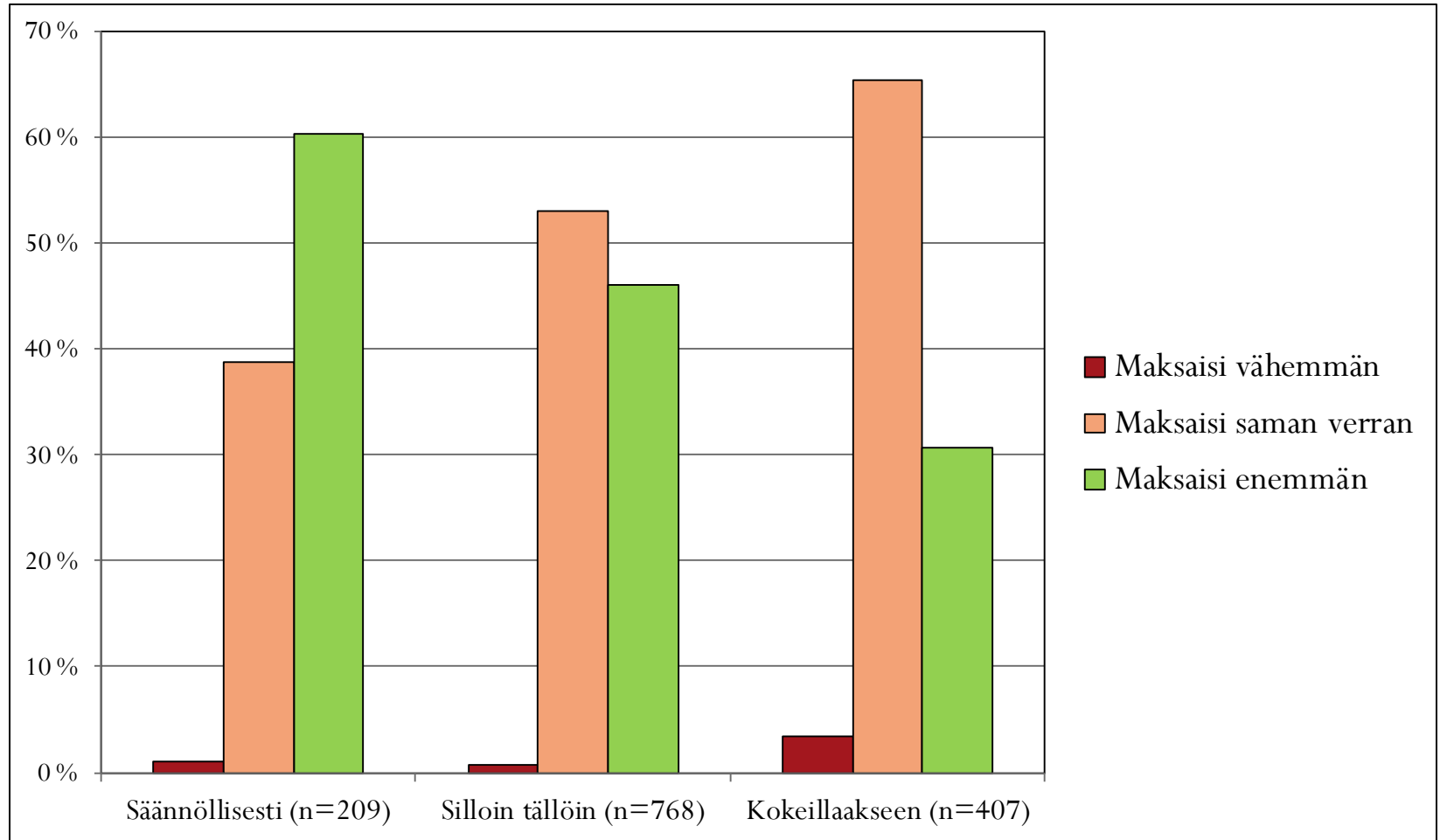

Kuinka paljon kalliimpaa alkuperäiskarjan liha voisi enimmillään olla, jotta ylipäänsä ostaisit sitä?

□ 10 % kalliimpaa kuin tavanomainen liha   ■ 20   ■ 30   ■ 40   ■ 50   ■ 60   ■ 70 % kalliimpaa kuin tavanomainen liha   ■ EOS

Maksuhalukkuus ja kiinnostus ostaa

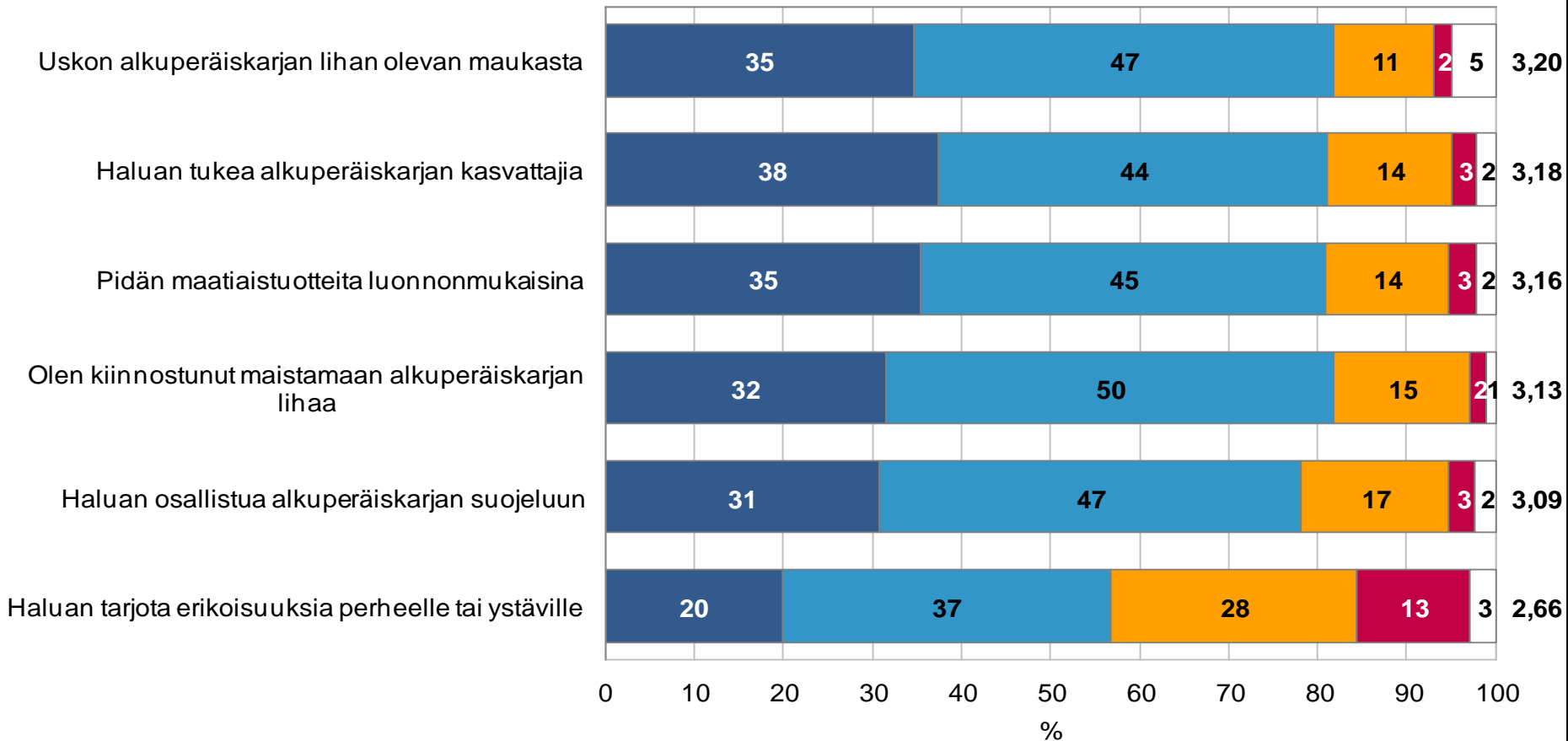
Maksuhalukkuus

- Suomalaiset kuluttajat ovat kiinnostuneita alkuperäiskarjan lihasta
- 14 % ostaisi säännöllisesti
- Maksuhalukkuus oli keskimäärin noin 10% korkeampi kuin tavanomaisesta lihasta
- Maksuhalukkuus suurin niillä vastaajilla, jotka haluaisivat ostaa lihaa säännöllisesti
- Pienen joukon korkea maksuhalukkuus riittää erikoistuotteelle

Kuinka paljon eri asiat vaikuttavat alkuperäiskarjan lihan ostamiseen

Kaikki vastaajat, n=1410

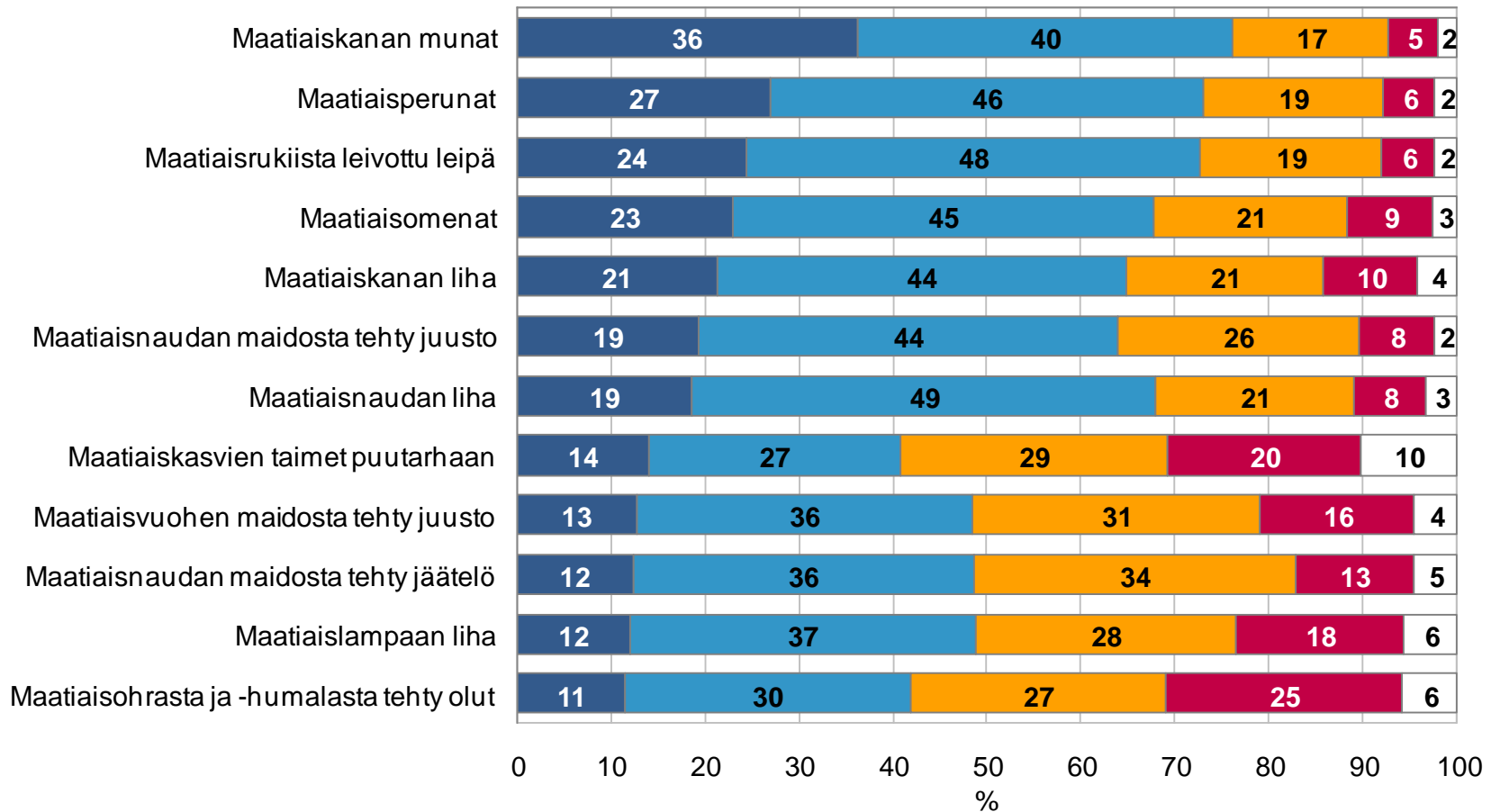
■ 4 Erittäin tärkeä   ■ 3 Melko tärkeä   ■ 2 Ei kovin tärkeä   ■ 1 Ei lainkaan tärkeä   □ EOS   Keskiarvo

Ostaisitko seuraavia tuotteita jos ne olisivat enimmillään n 20% kalliimpia kuin tavanomainen tuote?

Kaikki vastaajat, n=1523

■ Kyllä, säännöllisesti   ■ Kyllä silloin tällöin   ■ Kyllä, kokeillakseni sitä   ■ En olisi halukas ostamaan   ■ EOS

Kansalaisten käsitykset maatalouden geenivarojen säilyttämisestä

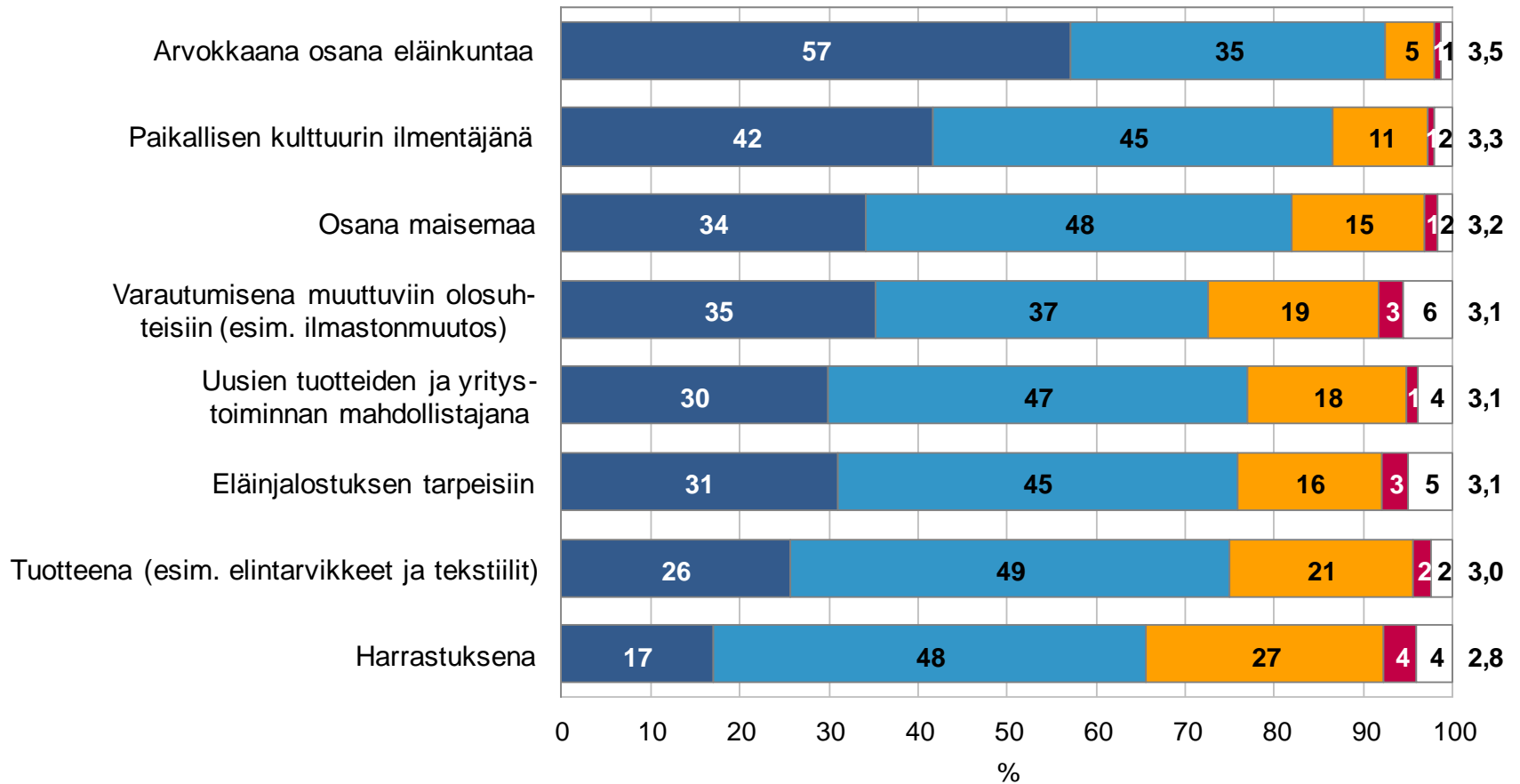
Tavoitteet

- Tunnistaa miksi kansalaiset arvostavat eläingenivarojen säilyttämistä
- Mitata kuinka paljon eläingenivarojen säilyttämistä arvotetaan

Kuinka tärkeiksi koet alkuperäiset eläinrodut seuraavien asioiden suhteen?

Kaikki vastaajat, n=1824

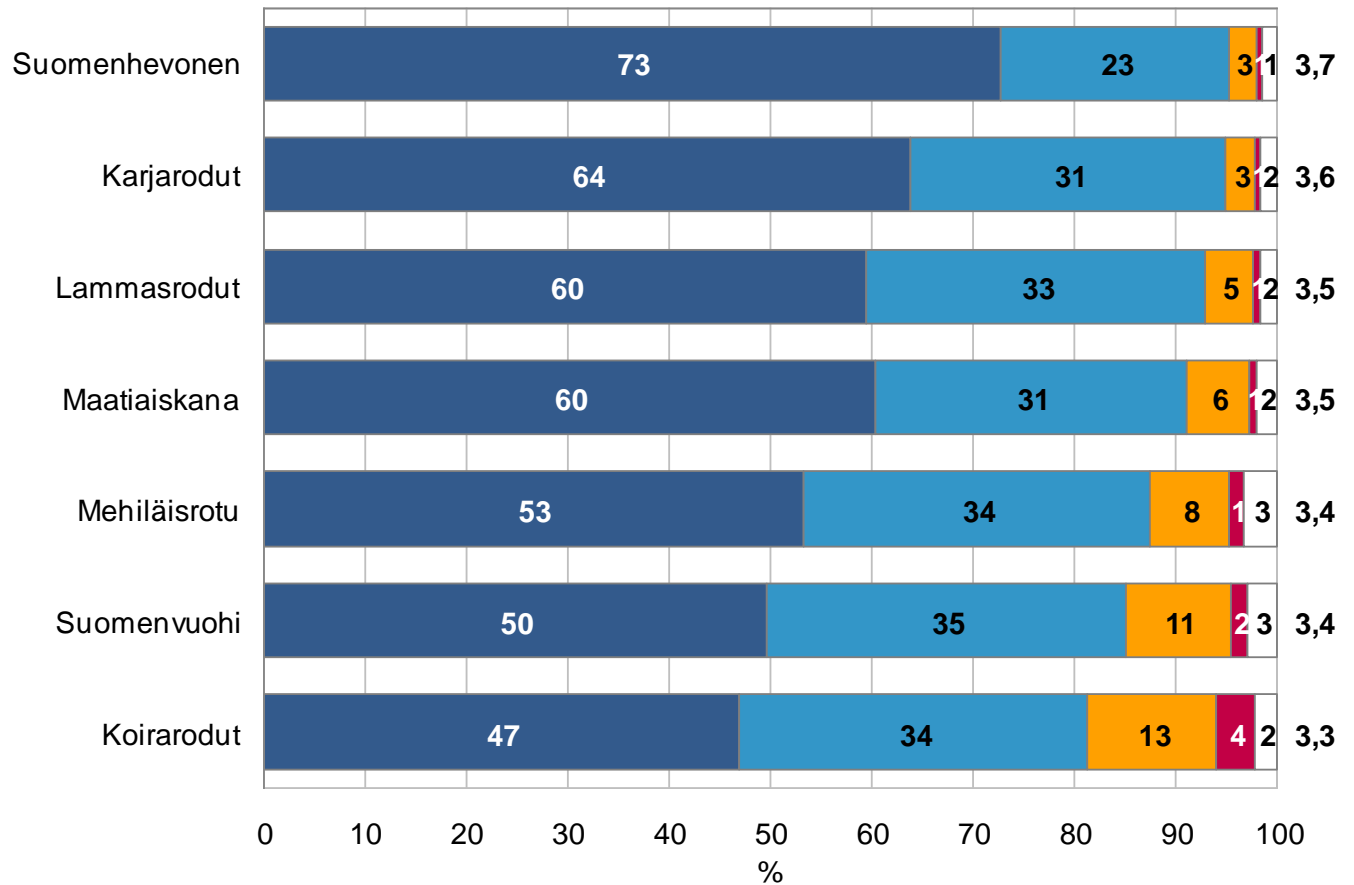
■ 4 Erittäin tärkeitä ■ 3 Melko tärkeitä ■ 2 Ei kovin tärkeitä ■ 1 Ei ollenkaan tärkeitä □ EOS Keskiarvo

Alkuperäisrotujen säilyttämisen tärkeys

Kaikki vastaajat, n=1680

■ 4 Erittäin tärkeää ■ 3 Melko tärkeää ■ 2 Ei kovin tärkeää ■ 1 Ei ollenkaan tärkeää □ EOS Keskiarvo

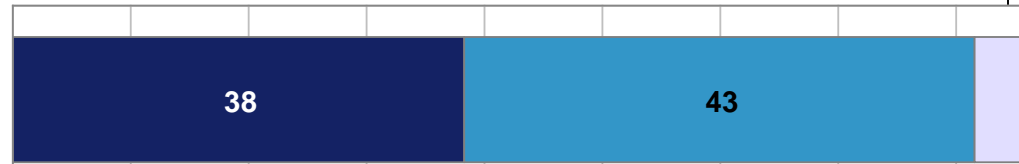

Kenelle kuuluu suojeluvastuu?

Kaikki vastaajat, n=1543

■ 5 Täysin samaa mieltä ■ 4 Jokseenkin samaa mieltä ■ 3 En samaa enkä eri mieltä ■ 2 Jokseenkin eri mieltä ■ 1 Täysin eri mieltä

Valtiovallan tulisi vastata suurimmasta osasta alkuperäislajikkeiden ja -rotujen säilyttämisen kustannuksia.

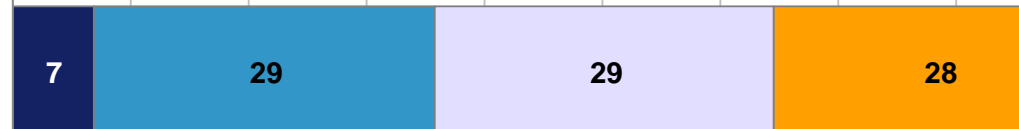
Veronmaksajien tulisi vastata suurimmasta osasta alkuperäislajikkeiden ja -rotujen säilyttämisen kustannuksia.

Alkuperäislajikkeiden ja -rotujen säilyttäminen voi perustua vapaaehtoistoimintaan.

Viljelijöiden tulisi vastata suurimmasta osasta alkuperäislajikkeiden ja -rotujen säilyttämisen kustannuksia.

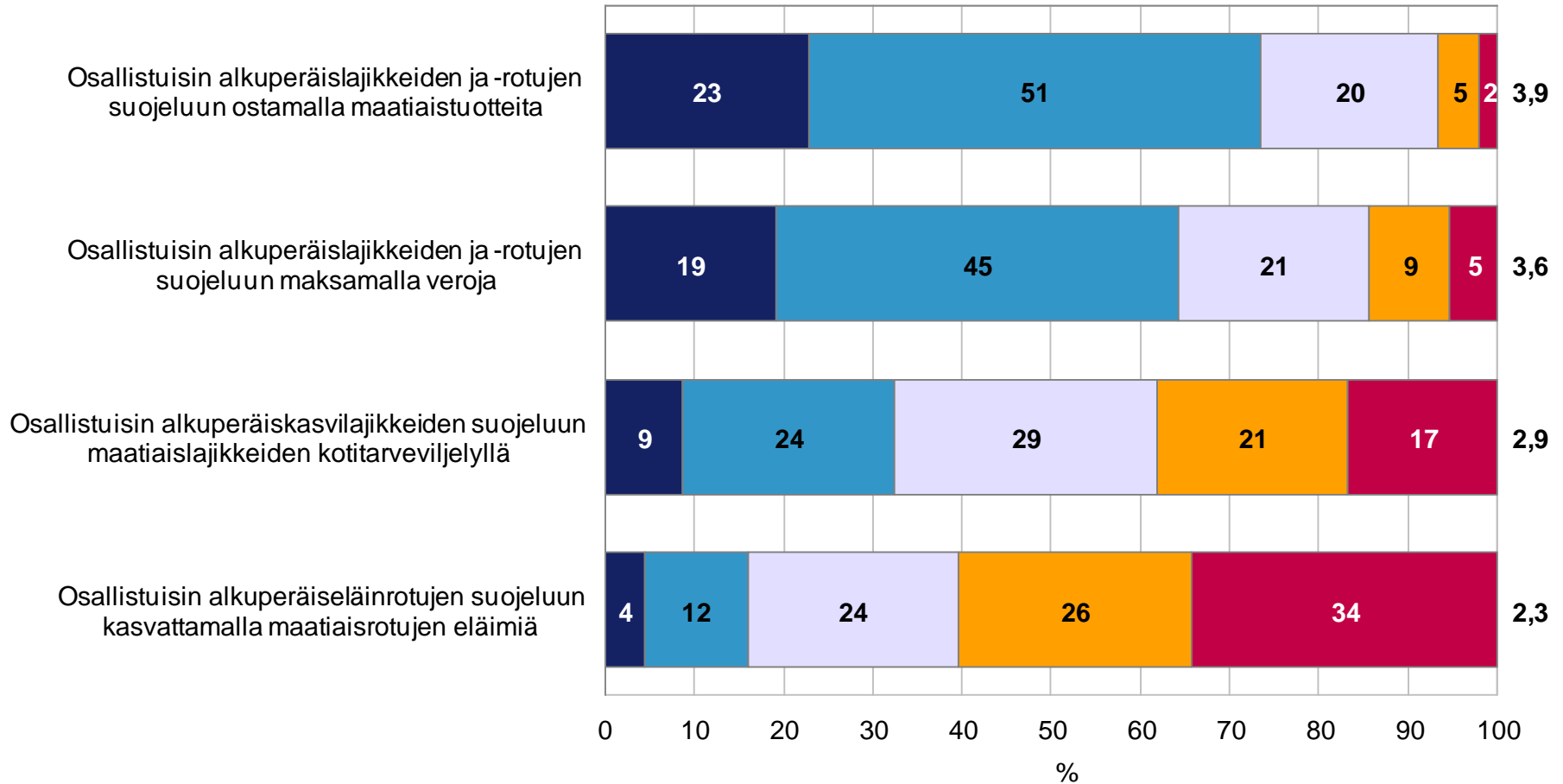

0 10 20 30 40 50 60 70 80 %

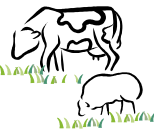
Kuinka sinä osallistuisit?

Kaikki vastaajat, n=1529

■ 5 Täysin samaa mieltä ■ 4 Jokseenkin samaa mieltä ■ 3 En samaa enkä eri mieltä ■ 2 Jokseenkin eri mieltä ■ 1 Täysin eri mieltä

Säilyttämishojjelma

		Tasot		
Maatiaisravintokasvilajikkeet geenipankissa		300	500	400
Maatiaisravintokasveja viljelevät tilat		7 tilaa	500 tilaa	1000 tilaa
Maatiaisristekasvilajikkeet kartoitettu ja geenipankissa		pieni osa	valtaosa	noin puolet
Maatiaiseläinrodut geenipankissa		3 karjarotua 3 lammasrotua	3 karjarotua 3 lammasrotua vuohi	3 karjarotua 3 lammasrotua vuohi hevonen kana
Maatiaiseläinrodut tiloilla		1 karjarotu 1 lammasrotu vuohi hevonen kana	2 karjarotua 2 lammasrotua vuohi hevonen Kana	3 karjarotua 3 lammasrotua vuohi hevonen kana
Lisäkustannus veronmaksajalle €/vuosi ajalla 2012-2021	€	0, 5, 20, 40, 80, 100, 150, 300 €/vuosi		

Suhtautuminen tehostettuun säilyttämishohjelmaan

- Säilyttämishohjelman tärkeimmät ominaisuudet
  - *Maatiaisravintokasveja viljelevien tilojen määrä*
  - *Karjarotujen säilyttäminen tiloilla*
  - *Eläinrodut geenipankissa*
- Kustannusten nousu vähentää säilyttämishohjelman kannatusta
- Maksuhalukkuus geenivarojen turvaamisesta korkealla tasolla (alustava arvio 85 € / vuosi / henkilö 10 vuoden ajan)

Kansalaisten mielipiteet jakautuvat

- 28 % kannattaa säilyttämishjelmaa kustannuksista välittämättä
- 25 % on kiinnostunut erityisesti eläingenivarojen suojelusta jos kustannukset ovat kohtuulliset
- 17 % pitää säilyttämistä yhdentekeväenä
- 17 % kannattaa nykyistä säilyttämisen tasoa
- 13 % kannattaa sekä kasvi- että eläingenivarojen suojelua, jos se on edullista

Säilyttämishalukkuuteen vaikuttavat

- Asenteet
  - Yleiset ympäristöasenteet
  - Koetut säilyttämismotiivit: olemassaolo- ja käyttöarvo
  - Koettu vastuu kuluttajana ja kansalaisena
- Ikä ja sukupuoli (nuoret, naiset)
- Saatu informaatio

Yhteenvetona

- Säilyttämispäätöksissä tarvitaan tietoa kuluttajien ja kansalaisten arvostuksista
- Kuluttajilta löytyy halukkuutta ostaa maatiaistuotteita
- Kansalaiset tukevat geenivarojen säilyttämistä
  - Olemassaoloarvot ovat tärkeitä

Kiitokset: MMM YTR rahoitus. MTT:n ARVOGEENI -hanke.